

עין משפט גד מצוה

כא א מיי פיי מהל'
עדות הלי' ד סמג
לארין קרי טוש"ע ח"מ סי'
ל' סעיף טו:

כב ב מיי שם פיי' ה' ה'
סמג שם טוש"ע ח"מ
סי' ל' סעי' ל':

כג ג מיי שם ה' ה'
טוש"ע שם סעיף כט:
כד ד מיי' שם פיי' ה' ד'
סמג שם טוש"ע שם
סעי' טו:

כה ה מיי' שם פיי' הלכה
ז סמג שם טוש"ע שם
סעיף ג':

כו ו ז מיי' שם ה' ה'
טוש"ע שם סעיף ג':

כז ח מיי' פ"א מהל'
מאכלות אסורות הלי'

כח ט י ב ל מיי' פיי'
מהל' עדות הלי' ד

כט ס פ סעיף ג':

כ"א מ נ ש מיי' שם טוש"ע

ל ע מיי' שם הלכה ד:

פ (טוש"ע ח"מ סי' ג סעי'

ף:

צ א מיי' שם וסמג שם

טוש"ע ח"מ סי' לד'

קב ק מיי' שם טוש"ע שם

סעיף ט:

קכ:

קכא:

קכב:

קכג:

קכד:

קכה:

קכז:

קכח:

קכט:

קל:

קלא:

קלב:

קלג:

קלד:

קלה:

קלז:

קלח:

קלט:

קלזא:

קלזב:

קלזג:

קלזד:

קלזה:

קלזו:

קלזז:

קלזח:

קלזט:

קלזא:

קלזב:

קלזג:

קלזד:

קלזה:

קלזו:

קלזז:

קלזח:

קלזט:

קלזא:

קלזב:

קלזג:

קלזד:

קלזה:

קלזו:

קלזז:

קלזח:

קלזט:

כה:

אי נמי מפני דרכי שלום. תימה למ"ד מפריחי יונים ארץ א"י מעיקרה נמי פסולים מפני דרכי שלום וי"ל דהא דלמרי' מפני דרכי שלום קאי אלישגא דתקדמיה יונק ליון:

מעיקרא סבור דמי קיהיב. וא"ת וליפסול מדאורייתא דקא

עבר אלאו דלא תחמוד

וי"ל דלא תחמוד משמע דלא יהיב דמי וחי יהיב דמי ליכא לאו דחמוד כלל וא"ת והא אמרינן צפ"ק דצבא מליעא (דף ה:): לא תחמוד צבא דמי משמע לכו משמע לאינשי דווקא הוא דמשמע כך אכל הס טועים דלא תחמוד הוו אפי' גדיהיב דמי וי"ל דמשמע להו דקאמר ר"ל נמי דכן הוא האמת ועי"ל דהכא הכי קאמר דמי קא יהיב והיו מפייסים אותם עד שיאמרו רוצה אני אם כן לא עברי אלאו דלא תחמוד כיון דחזו דסקלי צעל כרחייהו ולא היו מושעין אם יתפייסו פסליהו:

מגדל **איתמר.** פי' צהמה דקה

אסור לגדל אפי' צנית משום ישוב ארץ ישראל דלימא אתי לרעותן צשדות וצהמה גסה מותר לגדל צנית ולא גזרו זה חכמים משום דלריך לחרישה ואין יכולין לעמוד צהאי גזירה וא"ת והא מתינתין היא צמרובה (צ"ק דף עט: ושם) אין מגדלין צהמה דקה צארץ ישראל משמע דווקא דקה אכל גסה מגדלין וי"ל דאי מהיהא הוה אמינא ה"ה גסה ודקה נקטנ לאשמועינן חידוש דסיפא דאפי' דקה אינו אסור אלא צארץ ישראל דווקא אכל לא צטוריא דצינא מחד לא הוי כיצוש קמ"ל:

סתם גבאי כשר. פ"ה והא דהוסיפו הגבאין והמוכסין צדחזו דסקלי יתירתא וקא אתי לאשמועינן דאע"ג שהחזיר הגבאי והמוכס פסול דלא דמי לשאר גולנים שהחזירו דכשרים דהאי לא ידע למאן נהדר ועוד כיון דעדיין הס עוסקין בצבאות ובמסס שטדים לחזור לקלקולם:
משערו

דקא שקלי פסליניהו רבנן החמסנין מעיקרא סבור דמי קא יהיב אקראי בעלמא הוא כיון דחזו דקא חטפי גזרו בהו רבנן תנא עוד הוסיפו עליהן להרועים הַגבאין והמוכסין רועים מעיקרא סבור אקראי בעלמא הוא כיון דחזו דקא מכווני ושדו לכתחילה גזרו בהו רבנן: הגבאין והמוכסין: מעיקרא סבור מאי דקיין להו קא שקלי כיון דחזו דקא ה שקלי יתירא פסליניהו אמר רבא הַרועה שאמרו אחד רועה בהמה דקה והאחד רועה בהמה גסה ומי אמר רבא הכי והאמר רבא רועה בהמה דקה והאחד רועה בחוצה לארץ כשרין רועה בהמה גסה אפילו בא"י כשרין ההוא הַמגדלים איתמר ה"ג מסתברא מדקתני הַאמננין עלי שלשה רועי בקר מאי לאו לעדות לא לדינא דיקא נמי דקתני שלשה רועי בקר ואי לעדות שלשה למה לי ואלא מאי לדינא מאי איריא שלשה רועי בקר הַכל בי תלתא דלא גמרי דינא נמי הכי קאמר אפילו הני דלא שכיחי ביישוב א"ר יהודה הַסתם רועה פסול הַסתם גבאי כשר הַאבוה דר' זירא עבד גביוותא תליסר שנין כי הוה אתי ריש גהרא למתא כי הוה חזי רבנן א"ל יֵךְ עמי בא בהדרין כי הוה חזי אינשי דמתא אמר ריש גהרא אתא למתא והאירנא נכים אבא לפום ברא וברא לפום אבא ומיגזוו

צחוק צאפר של ישוב אפי' צהמה גסה פסול שנכנסת צדה של אחרים: ה"ג **מסתברא**. דרועה צהמה גסה פסול: **נאמנין עלי שלשה רועי צקר**. מכלל דאי לא קצליניהו עליה לא מהימני: לא לדינא. לדינא מודינא דפסולין משום דלא גמירי דינא: **דלא שכיחי צישוב**. ולא ראו ולא שמעו עסקי דין צין אדם לחצירו אי קצליניהו עליה לא מני למהדר: **ססס רועה**. דלכתבי לא חוינן דעיילו צבמותו צצדות. **ססס צבאי צשכ**. עד דשמעינן ציה דסקיל יתירתא: **כי הוה חזי**. אצוה דר' זירא: **רצנן**. מיוצגי העיר: **אמר לך עמי צא צחדריא**. דלא נחזינא הַךְ ריש גהרא שהוה שר העיר ורוחא שרצים יוצגי העיר ושואל ממון הרצה לכל שנה והוא היה מיקל עליהם המס ומדחה את שר העיר לאמר שיוצגיה מועטין ואין ממני לגבות: **ניסם אצא לפום צרא**. ישחוט את האצ לפני הצן. כלומר יצגה מהן ממון: הַמיגזוו. מתחצבין:

רשת ונטולין והוו שבשא 6). והכא תרגימו אמר כי האי גזונא לאו גולן הוא מפני דרכי שלום הוא ומאן דאמר אמ תקדמיה יונק ליון היינו משחק בקוביא אין הכי נמי מהיו משחק בקוביא הוא תולה בדעת עצמו וסבר קים ליה בנפשאי דאנא דינעא לשחק בקוביא טפי מניה לפיכך לא גמר ומקני אבל תולה בדעת יונתו אימר גמר ומקני כו' ומותבין על מאן דאמר ארא מהא דתניא מפריחי יונים אלו שממרין את היונים ולא יונים בלבד אמרו אלא בהמה חיה ועוף בשלמא למאן דאמר אם תקמיה יונק ליון היינו דמשכחת לה אפילו בהמה. אלא למאן דאמר ארא בהמה בת ארא היא ושנינן אין בשור הבר כלומר כי הוא גזנה במדברות וכשיגעה מתקבצין אצלו וכמאן דאמר

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

קיס לי בנפשאי. ולא היתה ספיקא צידו וטעות הוא וכי אתני אדעתא דהוא נחא אתני ולא גמר ואקני אכל תולה צדעת יונו ספיקא הוא צידו אי נחא ואפ"ה אתני מספיקא הלכך גמר ומקני: **צנקשא** **תליא מילתא**. שיש לו דפין של עץ מנקשינן זו לוו והיונה שומעת קולן ומכרת צבעלה מזרחה וממהרת לעוף:

ה"ג אנא ידענא צנקשא טפי: נקשא. הכאה זו על זו: **ספספין**. צברי עזים והן מרל"ש צלע"ז: **אפילו קליפי אגוזים**. שאין עשויין לכך ואקראי צבעלמא הוא: **דאפילו לנכרי**. שישתכח שם ריבית מפייהם דמו דלא לא הדרי לקלוליהו: **שממרים אס היונים**. מרגיזים אותן זה על זה להלחם: **אפילו צהמה וחייה**. דלא מילתא דשכיחא הוא: **פגמייהו**. אלו דפין שמזריס צהן: **אפילו צמדנר**. דלא שכימי יונים דייצו. והאי פירושא ללישנא דארא נקיט ליה ולא מגופא דצרייתא היא. וללישנא דאי תקדמה יונק ליון איכא לפרושי 6) חזרה גמורה

דהא אפילו צמנס נמי לא עבדו כדפרישית 6) גצי קוביא: **ויצדלו**. שלא ישאו וימנו צפירותיהן ויפקרו גותיהן לעניים: **לא חזרה דצרים**. לומר לא נוסף עוד אלא חזרה הנכרת שיפזרו פירות שציעית צצנגותיהן לעניים: **היינו דמשכחם לה צהמה**. דאפשר שמלמדה לרוך צשתמע קולו: **צס הכי היא**. שצצא צהמות הצר לציתה עמה והלא ידעוה החיות: **שור הצר**. דומה לחיה ואס מגדלו צציתו הולך למדצרות ומטעה החיות לצא אחריו ויש צהן גול מפני דרכי שלום מצצא אותן מן הצבירין. והא דקרי ליה צהמה כמאן דאמנו מין צהמה הוא ופלוגתייהו לענין התרת חלצו וכיסוי הדס: חמסן יהיב דמי אלא שאין לרין הצעלים למכור: **דאורי' הוא**. אל תשת רשע עד 8). ובמסכת גיטין

(דף נט:): **תנן מליאת חרש שטעה וקטן יש צהן גול מפני דרכי שלום שלא יתקוטעו אציו או קרוביו: סוף סוף ממונא שקלי**. ועברי אמתנתא דרצנן מחמת חימוד ממון: **פסליניהו**. דחשידי למשקל אגרא ואסודי שקרא: **כיון דחזו דחטפי**. וסקלי כלומר דאפי' דמי קא יהיבי אתי לדיי גולנות כלומר שהיה קשה לצעלים למכור וצעל כרתן חוטפין וזרקין חמעות לפניהם: **גבאין**. ממונין שהעמידן המלך לגבות מס ומנת המלך וכרגא וארנונא מישראל צצרייהס: **אקראי צעלמא**. מה שהצהמה נכנסת לצדות של אחרים ורועה אקראי הוא ואין הרועה מתכוין לכך: **יפירשא**. יומר מן הקצצה: **צארץ ישראל**. חמירי טפי משום ישוב ארץ ישראל: **מגדלין איסמר**. שמגדלין אותם צצתיהס ואפי' הכי צארץ ישראל פסולין מגדלי צהמה דקה דעצידא דמשמטא ורהטא לתוך השדות אכל גסה לא משממטא ואפשר לנטררה אכל רועה שמרען

צחוק צאפר של ישוב אפי' צהמה גסה פסול: **נאמנין עלי שלשה רועי צקר**. מכלל דאי לא קצליניהו עליה לא מהימני: לא לדינא. לדינא מודינא דפסולין משום דלא גמירי דינא: **דלא שכיחי צישוב**. ולא ראו ולא שמעו עסקי דין צין אדם לחצירו אי קצליניהו עליה לא מני למהדר: **ססס רועה**. דלכתבי לא חוינן דעיילו צבמותו צצדות. **ססס צבאי צשכ**. עד דשמעינן ציה דסקיל יתירתא: **כי הוה חזי**. אצוה דר' זירא: **רצנן**. מיוצגי העיר: **אמר לך עמי צא צחדריא**. דלא נחזינא הַךְ ריש גהרא שהוה שר העיר ורוחא שרצים יוצגי העיר ושואל ממון הרצה לכל שנה והוא היה מיקל עליהם המס ומדחה את שר העיר לאמר שיוצגיה מועטין ואין ממני לגבות: **ניסם אצא לפום צרא**. ישחוט את האצ לפני הצן. כלומר יצגה מהן ממון: הַמיגזוו. מתחצבין: **אוספין**

מתים זוו מפירות שביעית והרי הן במתנה לעניים. תנא הוסיפו בהן הגולנין מציאת חרש וקטן אפי"פ שהן מפני דרכי שלום כיון דסוף סוף ממונא שקלי מינייהו פסליניהו רבנן אבל גולן גמור מדאורייתא הוא פסול. והחמסנין נמי אפי"פ דיהבי דמי כיון דחזו רבנן דחטפי ושקלי מינייהו בעל כרחן פסליניהו רבנן. והרועים כיון דחזו להו דשקלי מן הרועים ששברות בני אדם ושדו קמי בהמתייהו פסליניהו רבנן והני מילי רועה בהמה וידהו אבל רועה בהמה דעלמא לא חזקה אין אדם חוטא ולא לו כך מפורש בתחלת שנים אוחזין בטלית והגבאין והמוכסין כיון דחזו להו דשקלי יתירא ממאי דקיין להו פסליניהו רבנן. אמר גזר צ"ל הני מוכסין לאו משום דשקלי טפי ממאי דקיין להו פסליניהו רבנן דאי הכי היינו

מסורת הש"ם

א) [תוספ' פ"ה ע"ש],
ב) ירא לנכרס, ג) פ"י מלמן מורה כלומר ממלמן
זאתו לפרות להקדים ליונים
אחרים. ערוך ערך מר ד',
ד) חולין פ. כלאים פ"ח
מ"ו, ה) שקלי ימירי ומשווי
עמי כעמירי צ"ל רש"י,
ו) [לעיל כד.]. ז) צ"מ ה:
ח) [לקמן כו: ע"ש], ט) [ע"י מו"ק כ:], י) [י"ל ומנקשן. רש"י, י) [כדפריש"י. רש"י, י) [שמות כג, ל) צ"ס: מלך האומות, מ) [ג' דצ"ל ליחזן, נ) [שיך לעמי אבא],

גליון הש"ם

גכ"ו ואחד רועה בהמה גסה. ע"י רש"י צ"ב דף קכ"ח ע"א ד"ה שלשה וצ"ג. אחר"כ הלאו לי צ"ב שמינס לרוב הצאן קושיא זו צ"ב ה"ד והוא תבב דמך דממני קודס שהוסיפו עליהם והרועים שגרים אכל רועו לאן היו פסולים דהמנא צ"א קאי. ולעמיד אינו דהא צ"ה פסולים דאסור לגדל צמנא ישנו של אפי' והצצ"ס שם נקט דפסולס משום גולנים וצוה גסס דוקא שיו:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה דאפי' במגדל ופי' איכא לפרושי דאי חזיה גמורה דאפי' צמנס כל"ל:

לעזי רש"י

מורל"ש [מייוליש"ש]. אסימונים מצן.

מוסף רש"י

התם רועה. אפילו לא הויעד עליו שגול פסול. לעדות דקסמיה גולן הוא שמרעה צבמותיו צצדות של אחרים (ב"מ ה:).

רבינו חננאל (המשך)

שור הבר מין בהמה הוא דתנן שור הבר מין בהמה הוא ר' יוסי אומר מין הדי: תניא משחק בקוביא שאמרו אלו המשחקין בפספסין. ולא ספספין בלבד אמרו אלא קליפי אגוזים או קליפי רמונים ואימתי חזרתן משישברו חזרה גמורה ואיחזרו חזרה ואימתי חזרתן משיקורעו שטרותיהן ויחזרו בהן חזרה גמורה דאפילו לנכרים נמי לא חזרין ברבית. מפריחי יונים אלו שממרין היונים ולא יונים בלבד אמרו אלא אפילו בהמה חיה ועוף ואימתי חזרתן משישברו פגמיהן ויחזרו בהן חזרה גמורה. דאפילו במדבר לא עבדי פ"י פגמיהן הכלים צצדין בהן. סוחרי שביעית אלו שנושאין ונותנין בפירות שביעית ואימתי חזרתן משיגיע שביעית אחרת ויבדקו בחזרת ממון ולא חזרו דברים. כיצד אם אמר אני פלוני כנסת

^[1] פ"י ערוך ערך אלא פ"י מ"ש כס נכס דאי גאון

